

5. Vyjíždka a dojíždka do zaměstnání a do škol

Vyjíždka a dojíždka je pojímána ze dvou aspektů: cesta do zaměstnání z hlediska obce obvyklého pobytu je vyjíždkou, cesta do zaměstnání z hlediska obce pracoviště je dojíždkou. Obecně jsou tyto pojmy totožné, protože úhrn dojíždky a úhrn vyjíždky se celostátně rovná. V konkrétních územních celcích se musí oba pojmy odlišovat, údaje jsou vždy pojmově specifikovány, zda jde o počty vyjíždějících nebo dojíždějících osob.

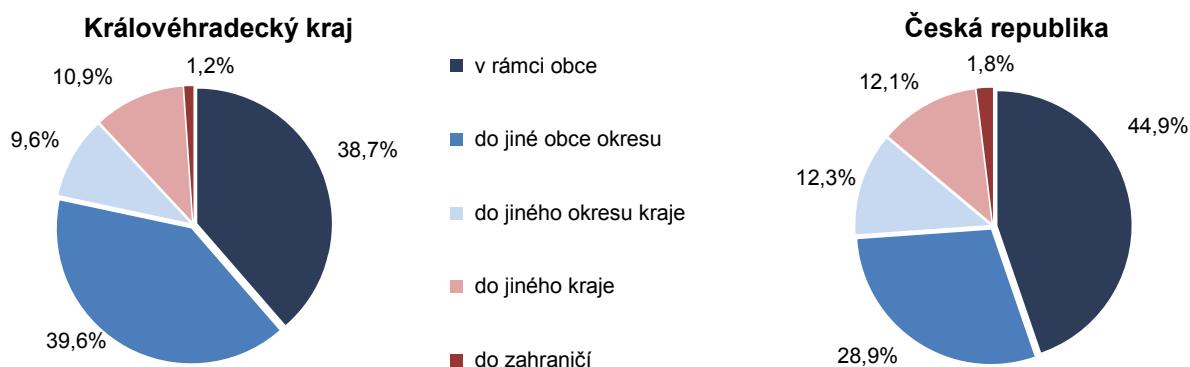
Při sčítání v roce 2011 otázky týkající se dojíždky (docházky) do zaměstnání vyplňovali pouze zaměstnaní. Pracující studenti a učni vyplňovali údaje podle dojíždky (docházky) do školy. Vyjíždějícími do zaměstnání byly ty osoby, jejichž místo pracoviště je na jiné adrese, než je jejich místo obvyklého pobytu. Zaměstnané osoby jsou v tabulkách dojíždky definovány odlišně než v jiných kapitolách. Nezahrnují pracující studenty a učně, kteří ačkoliv byly k datu sčítání ekonomicky aktivní, jsou zařazeni v počtech dojíždějících do školy, dále jsou odečtení zaměstnaní s nezjištěným místem pracoviště (5,7 tisíc osob) a zaměstnaní s nezjištěným pracovištěm (89,4 tisíc osob).

5.1. Vyjíždka a dojíždka do zaměstnání

Nižší podíl docházky za práci v rámci obce, vyšší podíl vyjíždky do jiné obce okresu než je průměr za ČR...

Ze zjištěných dat o vyjíždce/dojíždce do zaměstnání při sčítání 2011 vyjíždělo v Královéhradeckém kraji do zaměstnání 95,3 tisíc osob, z toho téměř stejný počet docházel do zaměstnání v rámci obce (37 tis. osob) jako vyjížděl do jiné obce okresu (37,7 tis. osob). V těchto dvou položkách se také kraj nejvíce liší od průměrných hodnot za ČR viz graf 5.1.

Graf 5.1 Struktura vyjíždky do zaměstnání podle typu vyjíždky

...nadprůměrný podíl osob vyjíždějících denně za práci.

Z celkového počtu vyjíždějících do zaměstnání mělo 58,4 tisíc osob pracoviště mimo obec svého obvyklého bydliště, z nich 84,9 % vyjíždělo za práci denně, mezi kraji to byl pátý nejvyšší podíl.

Tab. 5.1.1 Základní ukazatele dojíždky do zaměstnání podle okresů

	Vyjíždějící z obce				Podíl vyjíždějících denně (%)	Dojíždějící do obce			
	celkem	v tom		denně		celkem	v tom		denně
		muži	ženy				muži	ženy	
Kraj celkem	58 422	32 523	25 899	49 612	84,9	55 459	30 435	25 024	48 472
v tom okresy:									
Hradec Králové	15 600	8 641	6 959	13 353	85,6	19 165	10 148	9 017	16 780
Jičín	9 467	5 313	4 154	8 157	86,2	7 286	4 039	3 247	6 359
Náchod	12 133	6 815	5 318	10 228	84,3	10 217	5 525	4 692	9 090
Rychnov n. Kněž.	10 335	5 648	4 687	9 000	87,1	8 687	5 089	3 598	7 786
Trutnov	10 887	6 106	4 781	8 874	81,5	10 104	5 634	4 470	8 457

...nadprůměrný podíl vyjíždějících za prací do obce v rámci okresu a druhý nejnižší podíl vyjíždějících do zahraničí.

Téměř dvě třetiny z vyjíždějících osob za prací mimo obec směřovaly do jiné obce v rámci okresu, mezi kraji to byl pátý nejvyšší podíl. Naopak podíl vyjíždějících za prací do zahraničí patřil, v porovnání s ostatními kraji, k nejnižším. Z hlediska okresů jsou zřejmé rozdíly ve vyjízdce za prací, která souvisí s pracovními příležitostmi; těch je více ve větších městech, rovněž závisí na vzdálenosti a dopravní dostupnosti těchto center.

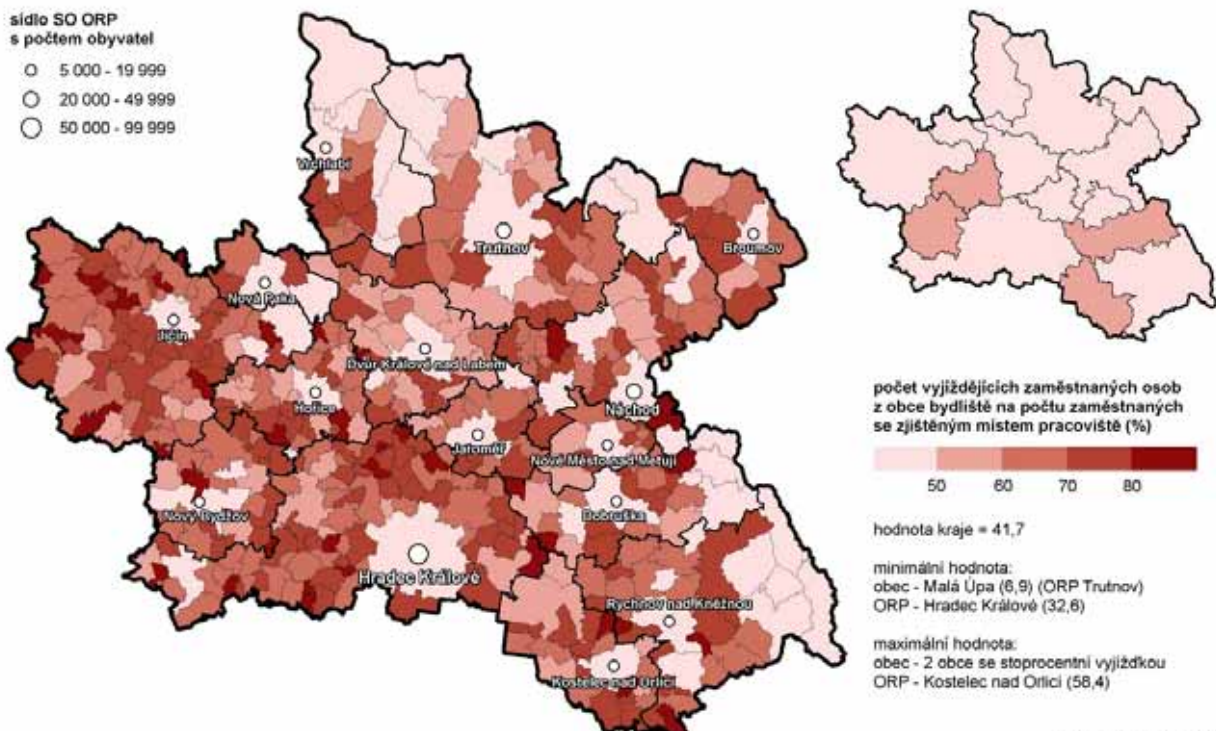
Tab. 5.1.2 Dojízdka do zaměstnání podle typu podle okresů

	Vyjíždějící z obce	v tom (%)				Dojíždějící do obce	v tom (%)		
		do jiné obce okresu	do jiného okresu kraje	do jiného kraje	do zahraničí		z jiné obce okresu	z jiného okresu kraje	z jiného kraje
Kraj celkem	58 422	64,6	15,7	17,8	1,9	55 459	68,0	16,6	15,4
v tom okresy:									
Hradec Králové	15 600	62,8	8,5	26,6	2,1	19 165	51,1	23,9	25,0
Jičín	9 467	58,0	13,0	27,6	1,4	7 286	75,4	9,4	15,2
Náchod	12 133	66,9	22,4	8,7	2,0	10 217	79,5	18,4	2,1
Rychnov n. Kněž.	10 335	65,2	21,8	11,9	1,2	8 687	77,5	10,5	12,0
Trutnov	10 887	69,7	15,2	12,6	2,6	10 104	75,0	11,2	13,8

Dvě třetiny dojíždějících za prací byly z jiné obce okresu.

Celkem 55,5 tisíc osob dojíždělo za prací do obcí v Královéhradeckém kraji, více než dvě třetiny dojížděly z jiné obce okresu, šestina z jiného okresu kraje a 15,4 % z jiného kraje. Rozdíly mezi okresy jsou značné, významnou úlohu, kromě pracovních příležitostí, hraje i poloha okresu v rámci kraje. Dobrým příkladem je okres Náchod v nejuvýchodnější části kraje, kde dojízdka za prací z jiného kraje je minimální a jasně zde dominuje dojízdka z jiné obce okresu (79,5 %).

Vyjízdka do zaměstnání podle obcí a správních obvodů ORP Královéhradeckého kraje (ze zjištěných hodnot)

Podíl vyjíždějících za prací se snižoval s růstem velikosti obce...

V kraji činil podíl vyjíždějících zaměstnaných osob z obce bydliště (ze zaměstnaných se zjištěným místem pracoviště) 41,7 %. Podíl vyjížděky za prací byl rozdílný podle velikosti obce obvyklého bydliště, s růstem velikostní skupiny obce se podíl snižoval. Z hlediska okresů největší intenzitu vyjížděky měl okres Rychnov nad Kněžnou, kde na 100 zaměstnaných bydlících v obci vyjížděla za prací mimo obec více než polovina (52,6 osob). S výjimkou okresu Hradec Králové v ostatních čtyřech okresech byla intenzita vyjížděky žen vyšší než mužů (viz graf 5.2).

Tab. 5.1.3 Vyjíždějící do zaměstnání podle velikostních skupin obcí

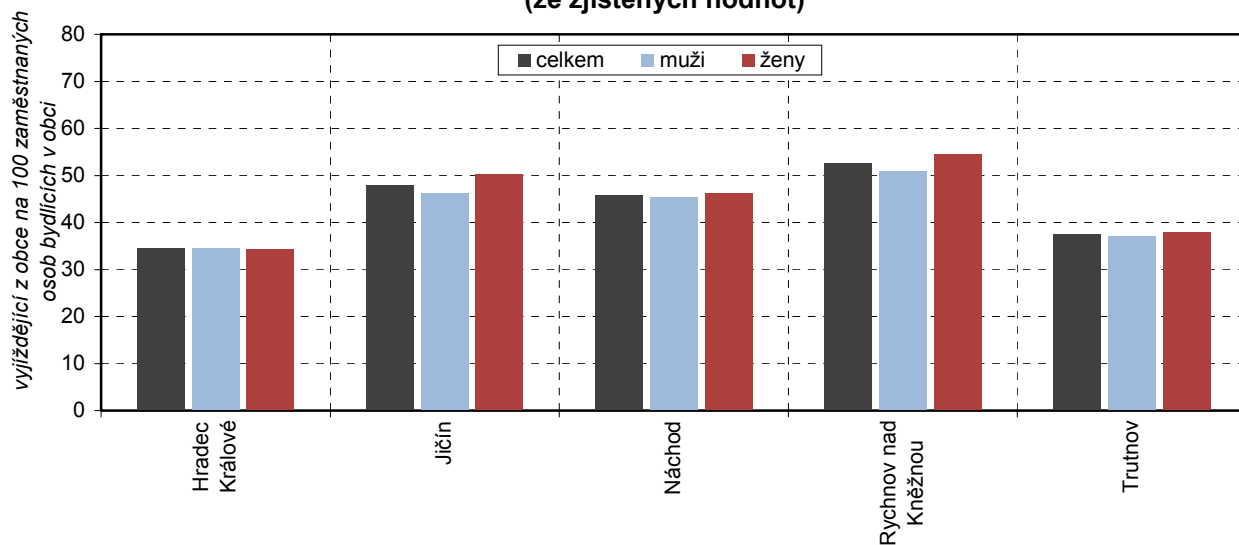
	Kraj celkem	v tom obce s počtem obyvatel						
		do 199	200 - 499	500 - 999	1 000 - 4 999	5 000 - 19 999	20 000 - 49 999	50 000 a více
Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště	58 422	2 730	9 239	9 529	14 803	15 317	2 877	3 927
z nich vyjíždí (%):								
do jiné obce okresu	64,6	70,8	74,5	74,8	73,4	55,6	58,9	18,2
do jiného okresu kraje	15,7	13,2	13,0	12,0	11,1	24,1	20,2	14,3
do jiného kraje	17,8	14,7	11,5	12,2	14,1	18,2	16,7	61,8
Podíl vyjíždějících zaměstnaných osob z obce bydliště (%) ¹⁾	41,7	70,5	69,0	62,3	55,3	37,3	22,0	14,7
Podíl vyjíždějících denně z úhrnu vyjíždějících (%)	84,9	89,2	89,4	87,7	85,7	82,8	76,9	75,9

¹⁾ ze zaměstnaných se zjištěným místem pracoviště

...nejvíc vyjíždějících bylo ze správních obvodů v těsném sousedství krajského města.

Z hlediska správních obvodů byl nejvyšší podíl vyjížděky v ORP, která těsně sousedí s krajským městem, kde je více pracovních příležitostí (Kostelec nad Orlicí, Nový Bydžov, Hořice a Dobruška). Ze dvou malých obcí v kraji Kyje (79 obyvatel, okres Jičín) a Janov (108 obyvatel, okres Rychnov nad Kněžnou) vyjížděli mimo obec za prací všichni zaměstnaní. V dalších šesti malých obcích kraje vyjíždělo za prací z obce devět z deseti zaměstnaných. Naopak nejmenší podíl vyjíždějících za prací měly krkonošská centra Malá Úpa, Špindlerův Mlýn a Pec pod Sněžkou (okres Trutnov), což lze vysvětlit pracovními příležitostmi v cestovním ruchu a horší dopravní dostupností především v zimních měsících. Rovněž z krajského města Hradec Králové vyjížděla za prací jen sedmina zaměstnaných (se zjištěným místem pracoviště), z celkového počtu 448 obcí kraje je to čtvrtý nejnižší podíl.

Graf 5.2 Vyjížděka do zaměstnání z obcí podle pohlaví a okresů (ze zjištěných hodnot)

Pracovní mobilita mužů je vyšší než žen...

U vyjížděky do zaměstnání převládli muži, rozdíl mezi oběma pohlavími v krajském měřítku činil zhruba 11 procentních bodů. V pracovní mobilitě mužů a žen v jednotlivých okresech nebyly významné rozdíly. Nejvyšší podíl vyjíždějících mužů do zaměstnání byl v okrese Náchod a u žen v okrese Rychnov nad Kněžnou.

...mobilita zaměstnaných se věkem snižuje...

Mobilita zaměstnaných osob je závislá na věku, s přibývajícím věkem se snižuje. Rozdíly mezi okresy nebyly významné. Podobná byla i věková struktura dojíždějících do zaměstnání do obcí v Královéhradeckém kraji.

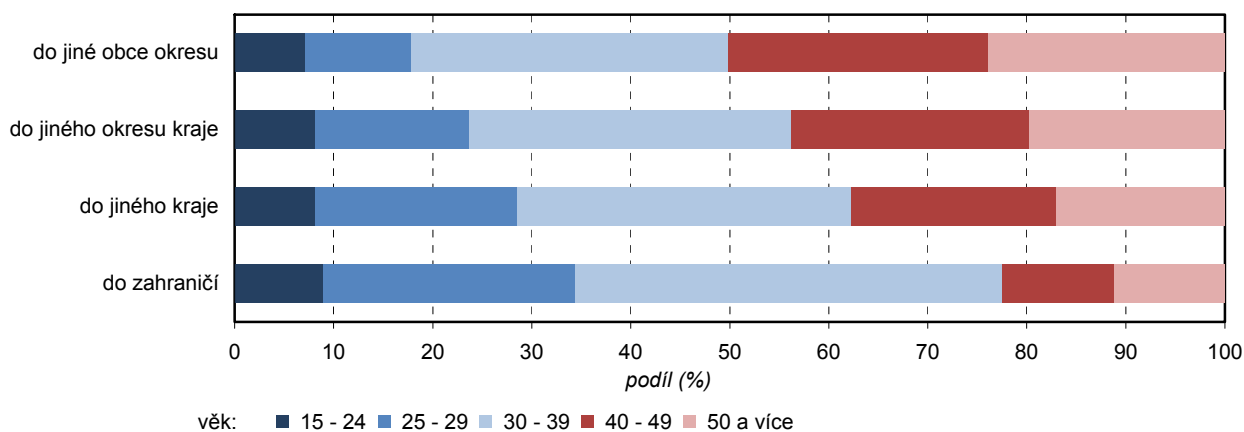
Tab. 5.1.4 Vyjíždějící do zaměstnání podle pohlaví, věku a podle okresů

	Vyjíždějící z obce	v tom (%)		v tom ve věku (%)					nezjištěno
		muži	ženy	15 - 24	25 - 29	30 - 39	40 - 49	50 a více	
Kraj celkem	58 422	55,7	44,3	7,5	13,5	32,6	24,6	21,8	0,0
v tom okresy:									
Hradec Králové	15 600	55,4	44,6	6,4	13,8	33,3	24,2	22,3	0,0
Jičín	9 467	56,1	43,9	7,4	13,9	32,6	23,4	22,6	0,0
Náchod	12 133	56,2	43,8	7,8	13,3	31,3	25,8	21,9	0,0
Rychnov n. Kněž.	10 335	54,6	45,4	7,8	13,7	32,3	25,1	21,1	0,0
Trutnov	10 887	56,1	43,9	8,4	13,1	33,2	24,4	20,9	0,0

...klesá i do větší vzdálenosti.

Logicky s přibývajícím věkem se snižuje nejen vyjíždka za prací, ale i do větších vzdáleností od místa obvyklého pobytu. Mladší lidé jsou ochotni vyjíždět za prací i do jiného okresu kraje případně do jiného kraje. Podobně je pro mladé lidi aktuální i vyjíždka za prací do zahraničí, nejvíc jich z kraje vyjíždělo ve věku 30–39 let (41,3 % ze všech vyjíždějících do zahraničí), ve věku nad 40 let zájem výrazně klesá.

Graf 5.3 Vyjíždějící z obce do zaměstnání podle věku a typu vyjížděky (ze zjištěných hodnot)

S vyšším stupněm vzdělání roste podíl vyjíždějících za prací...

Struktura zaměstnaných vyjíždějících za prací mimo obec svého bydliště podle dosaženého vzdělání by měla být v podstatě shodná se strukturou vzdělání zaměstnaných osob v rámci kraje. Z důvodů uvedených na počátku této kapitoly se mírně liší. Jak vyplývá z tab. 5.1.5, zhruba 45 % z osob vyjíždějících za prací mimo obec svého bydliště měla úplné střední vzdělání s maturitou a vyšší odborné vzdělání a pětina vlastnila vysokoškolský diplom. Nejméně vyjížděly za prací osoby se základním vzděláním a bez vzdělání.

Tab. 5.1.5 Vyjíždka do zaměstnání podle nejvyššího ukončeného vzdělání podle okresů

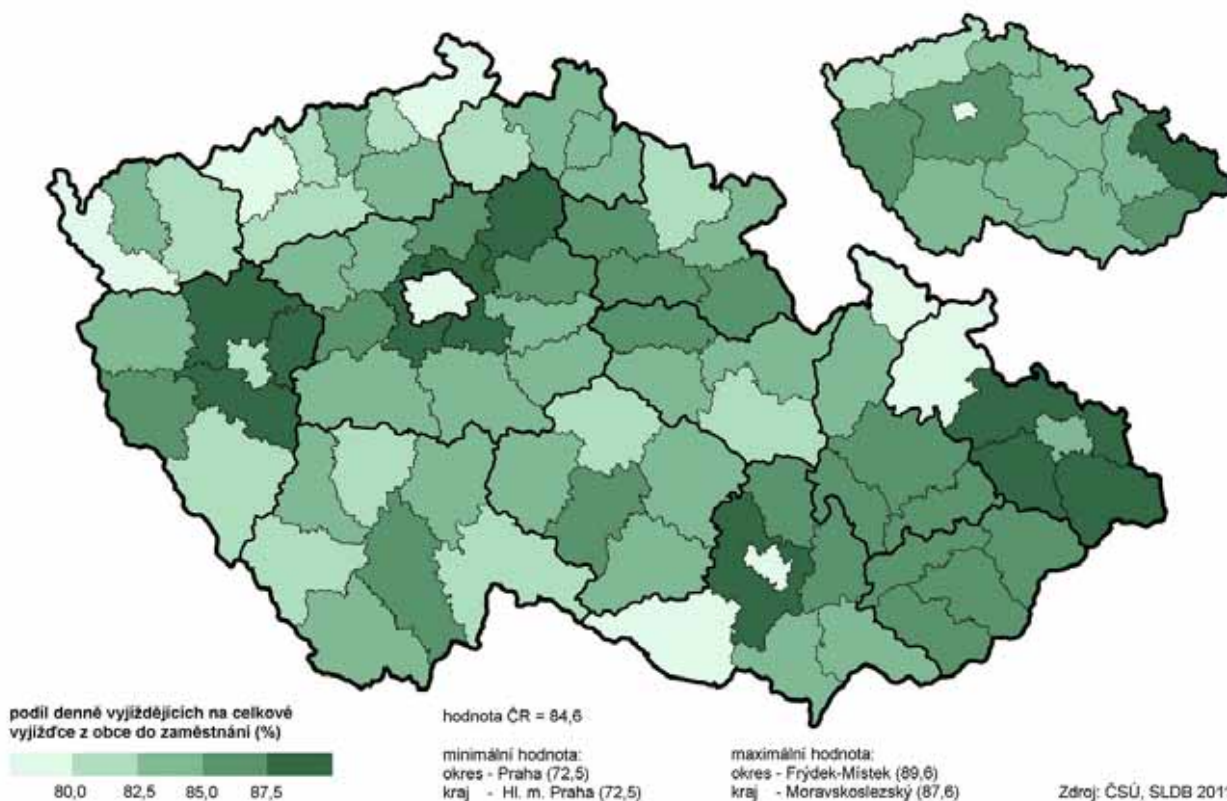
	Vyjíždějící z obce					Dojíždějící do obce				
	celkem	z toho nejvyšší ukončené vzdělání (%)				celkem	z toho nejvyšší ukončené vzdělání (%)			
		základní a bez vzdělání	střední vč. vy- učení bez maturity	úplné střední s maturitou a vyšší odborné ¹⁾	vysoko- školské		základní a bez vzdělání	střední vč. vy- učení bez maturity	úplné střední s maturitou a vyšší odborné ¹⁾	vysoko- školské
Kraj celkem	58 422	3,5	30,7	44,9	20,7	55 459	3,6	31,8	45,3	19,1
v tom okresy:										
Hradec Králové	15 600	3,2	27,1	43,2	26,3	19 165	2,9	26,3	46,0	24,7
Jičín	9 467	3,9	33,8	43,7	18,4	7 286	4,2	35,6	43,3	16,6
Náchod	12 133	3,1	30,5	47,2	19,1	10 217	3,8	33,6	46,2	16,2
Rychnov n. Kněžn	10 335	3,4	30,1	47,0	19,2	8 687	3,6	34,7	45,5	15,9
Trutnov	10 887	4,4	33,9	43,6	17,9	10 104	4,1	35,2	44,6	16,0

¹⁾ vč. nástavbového

...vliv průmyslu na dojíždku do zaměstnání...

Struktura vyjíždky za práci podle odvětví zhruba odpovídá odvětvovému složení zaměstnaných v kraji. Složení vyjíždky v podstatě kopírovalo odvětvové složení ekonomiky na území jejich dojíždky. Průmysl má stále dominantní postavení, takže největší podíl vyjíždky i dojíždky v Královéhradeckém kraji směřoval do průmyslu (více než třetina). Dalším nejčastějším odvětvím vyjíždky byl obchod a opravy motorových vozidel (necelá desetina). V odvětví vzdělávání, zdravotní a sociální péče měl Královéhradecký kraj druhý, resp. třetí nejvyšší podíl vyjíždějících mezi kraji.

Denní vyjíždka do zaměstnání v okresech a krajích

...jen v okrese Hradec Králové byl výrazně nižší než v ostatních okresech.

Odvětvová struktura vyjíždějících za prací se v jednotlivých okresech kraje lišila. Nejvýraznější diference mezi okresy byla v odvětví průmyslu. Zatímco okres Hradec Králové měl zdaleka nejnižší podíl vyjíždějících (26,4 %) a dojíždějících (23,5 %) v tomto odvětví, podíl odvětví průmyslu na dojížděcí a vyjížděcí za prací se v ostatních okresech přiblížil 40 %.

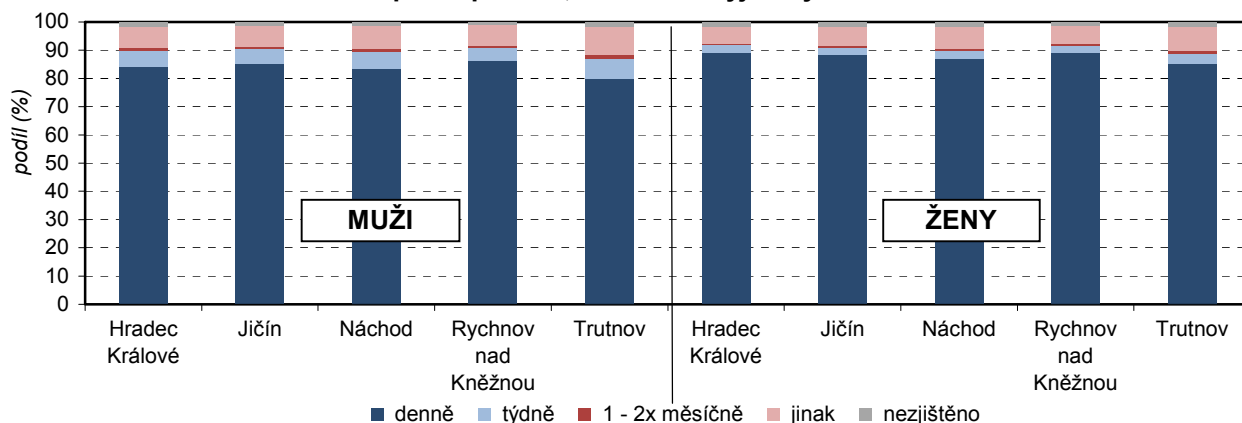
Tab. 5.1.6 Vyjíždějící do zaměstnání podle odvětví podle okresů

	Vyjíždějící z obce	z toho odvětví (%)						
		zemědělství, lesnictví, rybářství	průmysl	stavebnictví	obchod a opravy motorových vozidel	doprava a skladování	vzdělávání	zdravotní a sociální péče
Kraj celkem	58 422	3,1	34,9	4,4	9,7	6,1	6,5	8,1
v tom okresy:								
Hradec Králové	15 600	3,4	26,4	5,4	11,9	6,4	6,6	9,7
Jičín	9 467	4,4	37,8	3,3	9,4	6,9	6,2	7,1
Náchod	12 133	3,0	37,5	3,9	9,4	6,0	6,5	7,6
Rychnov n. Kněžn	10 335	3,0	38,5	4,4	8,5	5,4	6,3	7,8
Trutnov	10 887	1,9	38,1	4,7	8,4	5,9	6,5	7,7

Žen bylo více v denní dojížděcí do zaměstnání...

Z celkového počtu 58,4 tisíc vyjíždějících zaměstnaných osob v Královéhradeckém kraji jich za prací denně vyjíždělo mimo obec 84,9 %, to byl pátý nejvyšší podíl mezi kraji. Z území nejvíc vzdálených od center dojížděcí (v okresech Trutnov a Náchod) byl podíl denní vyjížděcí do zaměstnání nejnižší. Ženy měly oproti mužům větší zastoupení v denní dojížděcí ve všech okresech kraje. U ostatních frekvencí vyjížděcí dominovali muži, a to ve všech okresech.

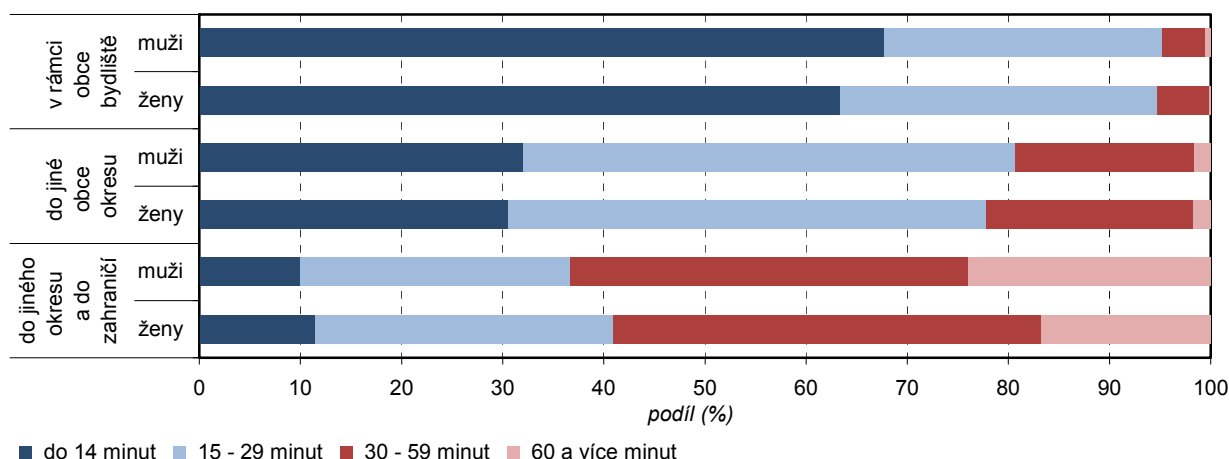
Graf 5.4 Struktura vyjíždějících za prací mimo obec podle pohlaví, frekvence vyjížděcí a okresů

...15–29 minut stráví na cestě do zaměstnání do jiné obce okresu téměř polovina zaměstnaných...

Jak vyplývá z grafu 5.1 této kapitoly, nejčastěji směřují zaměstnaní za prací do jiné obce v rámci okresu. Čas strávený na cestě se odvíjí od typu vyjížděcí. S rostoucí vzdáleností od místa obvyklého bydliště se prodlužuje čas strávený na cestě do zaměstnání. Zatímco u vyjížděcí do jiné obce okresu čas strávený na cestě zabere téměř polovinu zaměstnaných 15–29 minut, u docházky v rámci obce stráví dvě třetiny zaměstnaných na cestě do zaměstnání maximálně čtvrt hodiny. Rozdíly mezi pohlavími jsou patrné z grafu 5.5.

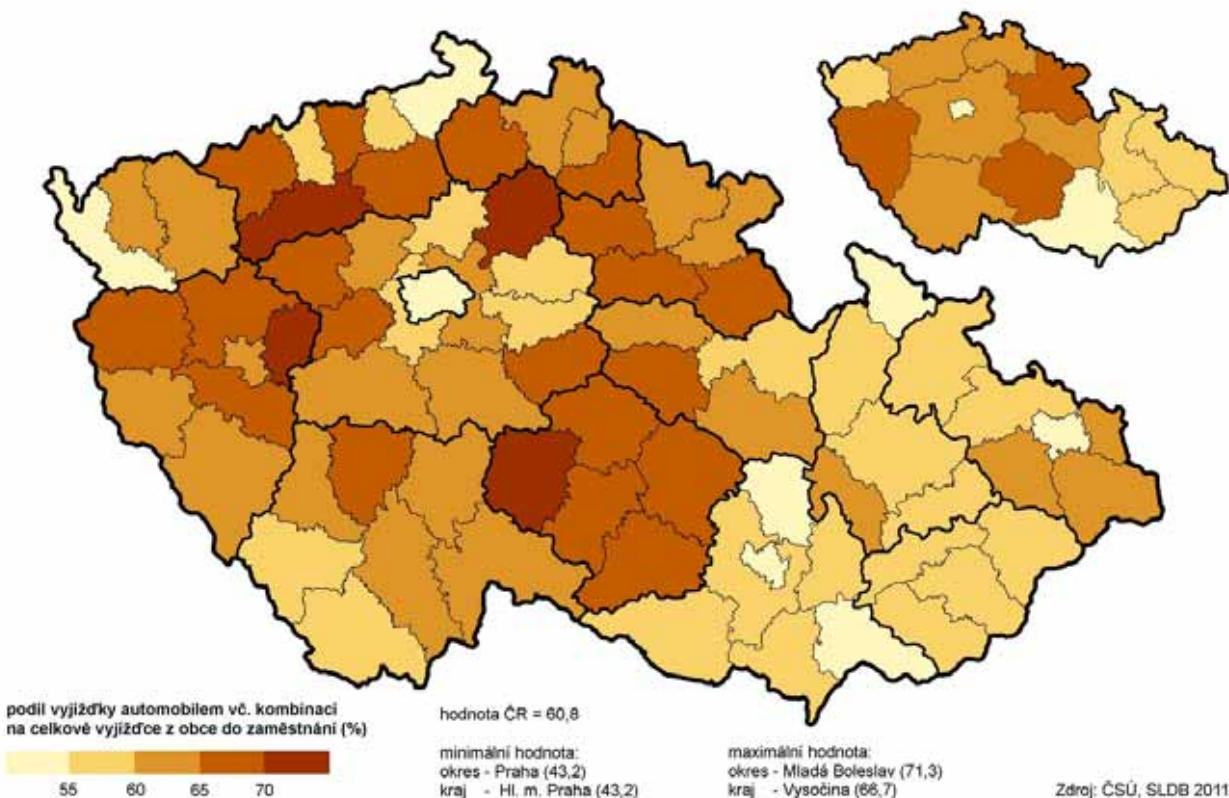
Graf 5.5 Vyjíždějící do zaměstnání podle pohlaví, typu vyjížděky a času stráveného dojíždkou (ze zjištěných hodnot)

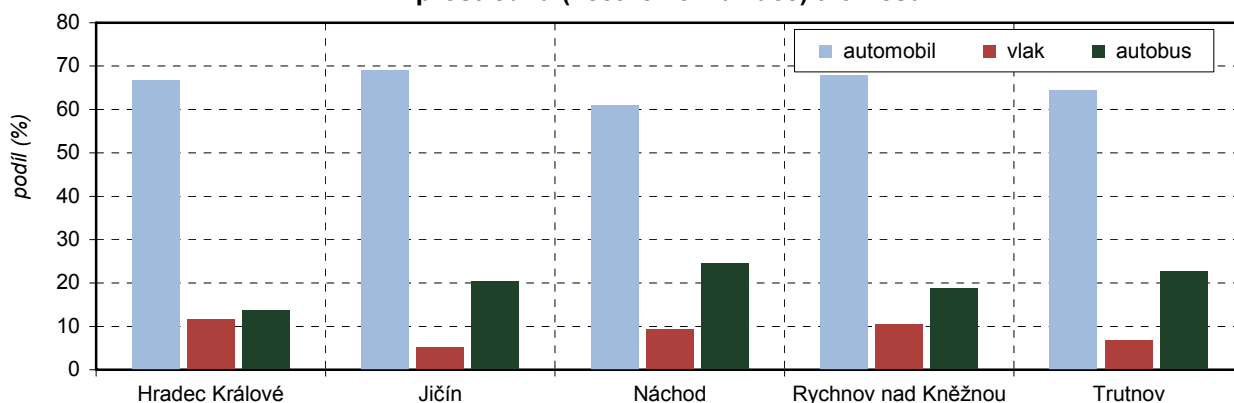
...automobil byl nejčastějším dopravním prostředkem při cestě do zaměstnání.

Nejčastěji používaným dopravním prostředkem v cestě do zaměstnání byl v kraji automobil, následoval autobus a vlak. Rozdíly v používaných dopravních prostředcích mezi jednotlivými okresy kraje naznačuje graf 5.6. Např. v okrese Náchod se dopravuje automobilem do zaměstnání něco málo přes 60 % z vyjíždějících do zaměstnání, téměř čtvrtina využívá autobus, což je nejvíc v celém kraji. Naopak v okrese Jičín, který je tvořen velkým počtem malých obcí, používá auto k cestě do zaměstnání téměř 70 % zaměstnaných, vlakem se dopravuje jen 5,3 % zaměstnaných v okrese.

Vyjížděka do zaměstnání automobilem v okresech a krajích

Graf 5.6 Vyjíždka do zaměstnání z obce bydliště podle použitého dopravního prostředku (včetně kombinace) a okresů

Krajská vyjíždka mírně převyšovala dojíždku...

Směrový proud vyjíždky (dojíždky) je definován počtem osob vyjíždějících z obce místa obvyklého pobytu do obce pracoviště (školy), případně do konkrétního státu při dojíždce do zahraničí.

Počet proudů vyjíždky a dojíždky do zaměstnání se v roce 2011 za celý kraj příliš nelišil, vyjíždkových proudů bylo zjištěno 10,1 tisíce a dojíždkových 9,1 tisíc, rozdíl činil zhruba jeden tisíc proudů, tj. necelé 3 tisíce osob ve prospěch vyjíždky. Nejslabších proudů (do méně než 10 vyjíždějících osob) bylo téměř 90 %, ale počet vyjíždějících v nich činil kolem 30 % všech vyjíždějících do zaměstnání. Nejvyšší podíl osob vyjíždějících v nejslabších proudech byl v územně roztržštěném okrese Jičín (38,4 % ze všech vyjíždějících z okresu). Středně silných proudů (100–499 osob) vyjíždky bylo v kraji celkem 70 a byla to zhruba pětina všech vyjíždějících. Významné zastoupení těchto proudů bylo v okresech Hradec Králové, Náchod a Trutnov.

...nejsilnější vyjíždkové a dojíždkové proudy byly v okrese Hradec Králové.

Nejsilnějších meziobecních proudů (s více než 500 vyjíždějícími) bylo v kraji pět (3 vyjíždkové a 2 dojíždkové), všechny v okrese Hradec Králové. Největším dojíždkovým centrem v kraji bylo krajské město Hradec Králové, kde dojíždka do zaměstnání představovala 14,5 tis. osob. Z velkého množství dojíždkových proudů směřujících do města Hradec Králové byly nejsilnější z Pardubic a Třebechovic pod Orebem. Další slabší proudy (o síle 100–499 osob) pocházejí z obcí v blízkosti krajského města viz tabulka níže. Dalšími významnými centry dojíždky v kraji jsou okresní města (Náchod, Trutnov, Jičín) a v okrese Rychnov nad Kněžnou obec Kvasiny, sídlo automobilky.

Největší dojíždkové proudy dojíždějících do zaměstnání a do škol v kraji

Dojíždějící do zaměstnání a škol v rámci kraje (počet osob)				Dojíždějící do zaměstnání a škol přes hranice kraje			
obec vyjíždky - obec dojíždky	do zaměstnání	do škol	celkem	obec vyjíždky - obec dojíždky	do zaměstnání	do škol	celkem
Třebechovice p.O - HK	623	163	786	Pardubice - HK	932	463	1 395
Černilov - HK	485	162	647	HK - Pardubice	863	427	1 290
Jaroměř - HK	483	139	622	HK - Praha	695	555	1 250
Týniště n. Or. - HK	410	104	514	Opatovice n. L. - HK	301	88	389
N. Město n. Met. - Náchod	357	118	475	Býšť - HK	218	76	294
Smiřice - HK	368	95	463	Trutnov - Praha	160	234	394
Úpice - Trutnov	335	63	398	Jilemnice - Vrchlábí	159	15	174
Rychnov n. Kn. - Kvasiny	288	0	288	Sobotka - Mladá Boleslav	155	43	198
Nová Paka - Jičín	286	52	338	Jičín - Praha	150	135	285
Předměřice n. L. - HK	283	66	349	Holice - HK	149	54	203

pozn. HK zkratka pro město Hradec Králové

...hlavní vyjížd'kový a dojížd'kový proud přes hranice kraje byl mezi krajskými městy Hradec Králové a Pardubice.

U dojížd'ky přes hranice kraje vidíme velmi intenzivní pohyb za prací mezi sousedními okresy Královéhradeckého a Pardubického kraje. Nejsilnější proud směřoval navzájem mezi blízce položenými krajskými městy Hradcem Králové a Pardubicemi. Silný vyjížd'kový proud z krajského města za prací směřoval i do hl. města Prahy a podobně tomu bylo i z některých okresních měst v kraji (Trutnov a Jičín). Dojížd'ka za prací podléhá nabídce pracovních příležitostí, což dokresluje vyjížd'ka do okresu sousedního Středočeského kraje (automobilka Mladá Boleslav) a naopak dojížd'ka ze sousedního Libereckého kraje do automobilky ve Vrchlabí.

5.2. Vyjížd'ka a dojížd'ka do škol

Více než třetina studujících měla školu v místě obvyklého pobytu...

Při sčítání 2011 otázky týkající se dojížd'ky (docházky) do školy vyplňovali žáci, studenti a učni včetně těch, co už zároveň i pracovali. V úhrnu žáků, studentů a učňů (82,1 tis. osob) jsou zahrnuti jak ekonomicky neaktivní studující (78,4 tis. osob), tak pracující studenti (3,7 tis. osob). Od úhrnu studujících je nutno odečíst žáky, studenty a učně s nezjištěným místem školy v ČR (1,7 tis. osob) a studující s nezjištěnou školou (32 tis. osob).

Podle zjištěných dat o vyjížd'ce/dojížd'ce do škol při sčítání 2011 vyjíždělo v Královéhradeckém kraji do škol 38,8 tis. osob, z toho 13,7 tisíc osob (35,2 %) vyjíždělo/vycházelo v rámci obce, tedy měli školu v místě obvyklého pobytu.

V tabulkách za vyjížd'ku a dojížd'ku do školy jsou zahrnuty jen ty osoby, které měly odlišnou adresu školy od adresy místa obvyklého pobytu.

...studující nejčastěji dojížděli do školy do jiné obce v rámci okresu...

Z celkového počtu vyjíždějících do škol mimo obec svého obvyklého pobytu (25,1 tis. osob) jich necelá polovina směřovala do jiné obce v rámci okresu, více než třetina do jiného kraje příp. do zahraničí a více než šestina do jiného okresu kraje. Z regionálního pohledu se vymyká okres Hradec Králové, kde byl výrazně vyšší podíl jak vyjíždějících do škol do jiné obce okresu tak do jiného kraje, oproti ostatním čtyřem okresům. Podobně dojížd'ka do obcí z hlediska okresů je odlišná. V příhraničních okresech (Náchod, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov) pozorujeme výrazně nižší dojížd'ku z jiného kraje, o to vyšší je podíl na dojížd'ce uvnitř okresu.

Tab. 5.2.1 Dojížd'ka do škol podle typu podle okresů

	Vyjíždějící z obce				Dojíždějící do obce			
	celkem	v tom (%)			celkem	v tom (%)		
		do jiné obce okresu	do jiného okresu kraje	do jiného kraje a do zahraničí		z jiné obce okresu	z jiného okresu kraje	z jiného kraje
Kraj celkem	25 109	45,3	17,8	37,0	22 467	50,6	19,8	29,5
v tom okresy:								
Hradec Králové	6 605	51,4	6,6	42,0	11 209	30,3	22,1	47,6
Jičín	3 938	45,0	17,0	38,0	2 871	61,8	16,8	21,5
Náchod	5 437	44,7	22,0	33,3	3 260	74,5	22,6	2,9
Rychnov n. Kn.	4 119	40,7	24,6	34,7	2 246	74,6	14,0	11,4
Trutnov	5 010	41,9	22,9	35,2	2 881	72,9	15,3	11,8

...šestá nejvyšší vyjížd'ka do škol mezi kraji a pátá nejnižší denní...

Z úhrnu studujících (u nichž bylo zjištěno místo školy), jich více než polovina (51,8 %) vyjížděla do škol z obce trvalého bydliště, mezi kraji to byl šestý nejvyšší podíl. Z hlediska pohlaví dominovaly ve vyjížd'ce do škol ženy a to ve všech okresech. Téměř dvě třetiny vyjížděly do školy denně (65,6 %), mezi kraji to byl pátý nejnižší podíl. V denní vyjížd'ce převažovali muži a bylo tomu tak ve všech okresech kraje.

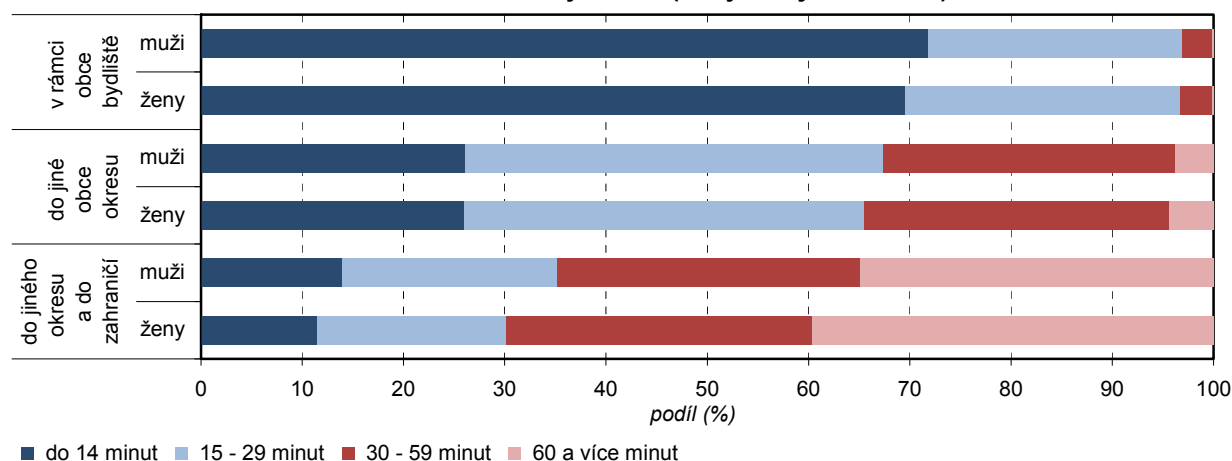
Tab. 5.2.2 Vyjíždějící do škol podle pohlaví podle okresů

	Podíl vyjíždějících do škol z obce bydliště z úhrnu studujících (%) ¹⁾			Denně vyjíždějící do školy z obce bydliště			Podíl vyjíždějících denně z úhrnu vyjíždějících do školy z obce (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Kraj celkem	51,8	50,2	53,4	16 472	8 184	8 288	65,6	68,0	63,4
v tom okresy:									
Hradec Králové	43,4	41,8	45,0	4 564	2 236	2 328	69,1	71,3	67,1
Jičín	60,1	58,4	61,7	2 662	1 318	1 344	67,6	69,7	65,6
Náchod	56,7	55,7	57,7	3 439	1 704	1 735	63,3	64,9	61,7
Rychnov n. Kněž.	56,9	55,4	58,3	2 800	1 421	1 379	68,0	71,6	64,6
Trutnov	51,0	48,6	53,3	3 007	1 505	1 502	60,0	63,0	57,3

¹⁾ se zjištěným místem školy

...s růstem velikosti obce se podíl vyjíždějících do škol snižoval.

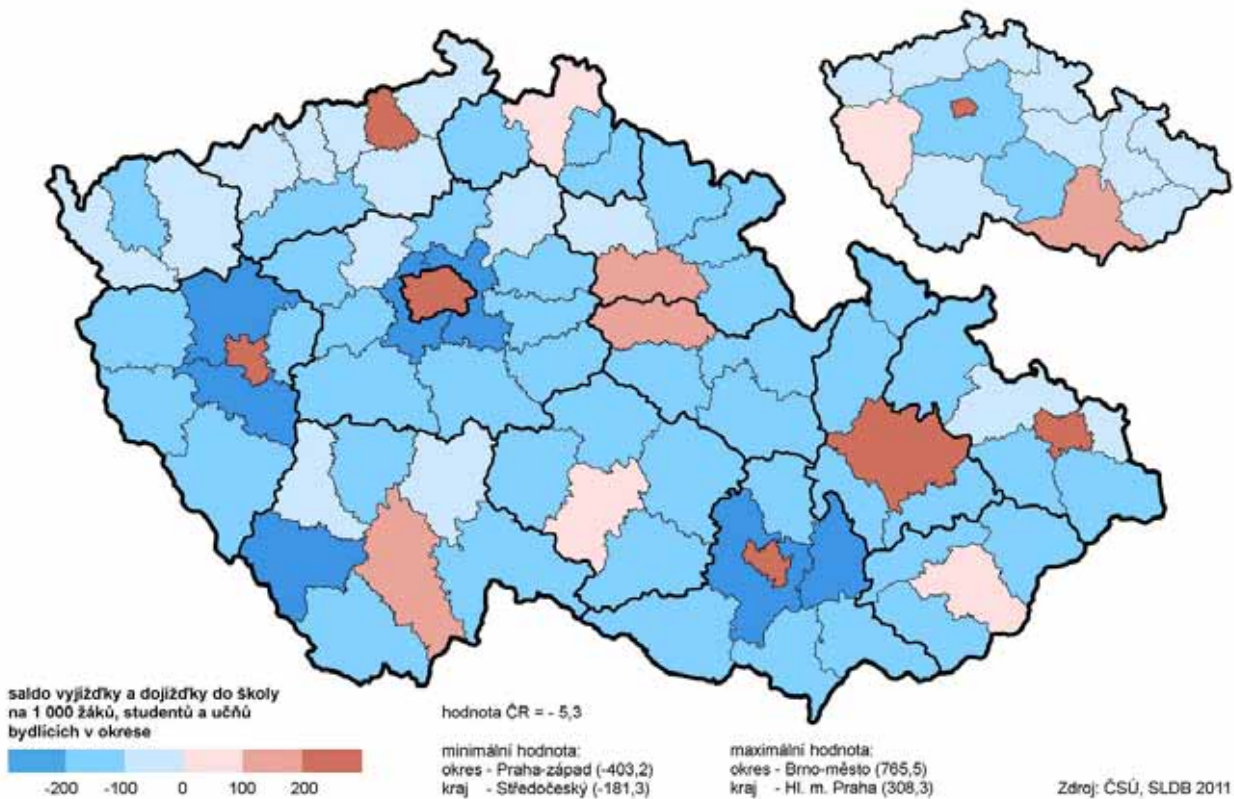
V průměru v kraji činil podíl vyjíždějících do škol z obce bydliště (ze studujících se zjištěným místem školy a se zjištěnou školou) 51,8 %. Podíl vyjíždějících do škol se podobně jako u vyjížděky za prací snižoval s růstem velikosti obce. Z hlediska typu vyjížděky do škol: s růstem velikostní skupiny obcí se snižuje podíl vyjíždějících do škol v rámci okresu a naopak roste podíl vyjíždějících do škol do jiného kraje.

Graf 5.7 Vyjíždějící do škol podle pohlaví, typu vyjížděky a času stráveného dojížděkou (ze zjištěných hodnot)

Tab. 5.2.3 Vyjíždějící do škol podle velikostních skupin obcí

	Kraj celkem	v tom obce s počtem obyvatel						
		do 199	200 - 499	500 - 999	1 000 - 4 999	5 000 - 19 999	20 000 - 49 999	50 000 a více
Vyjíždějící do škol z obce bydliště	25 109	1 230	4 125	4 051	5 568	6 561	1 592	1 982
z nich vyjíždí (%):								
do jiné obce okresu	45,3	65,4	66,7	60,3	53,9	28,3	23,1	7,5
do jiného okresu kraje	17,8	14,5	14,5	15,8	15,5	26,5	20,8	5,3
do jiného kraje	35,9	19,8	18,4	23,2	29,8	43,9	54,6	83,9
Podíl vyjíždějících do škol z obce bydliště z úhrnu studujících (%) ¹⁾	51,8	97,5	92,5	73,5	58,0	45,1	36,0	23,0
Podíl vyjíždějících denně z úhrnu vyjíždějících z obce (%)	65,6	78,0	80,2	75,1	70,2	57,0	43,7	41,3

¹⁾ se zjištěným místem školy

Saldo vyjížděky a dojížděky do školy v okresech a krajích

...intenzita celkového salda dojížděky do škol byla v kraji záporná, mezi okresy kladná jen v okrese Hradec Králové.

Pouze ve třech krajích (Hl. město Praha, Jihomoravský a Plzeňský kraj) počet dojíždějících žáků, studentů a učňů převyšoval počty vyjíždějících z kraje, v ostatních krajích bylo saldo dojížděky záporné. Intenzita salda dojížděky v Královéhradeckém kraji představovala -32,2 vyjíždějících studujících na 1 000 všech žáků, studentů a učňů, z krajů se záporným saldem dojížděky do škol to byla třetí nejnižší intenzita viz kartogram výše. Z hlediska okresů byla intenzita salda dojížděky do škol kladná jen v okrese Hradec Králové (190,1 osob).

Krajské město Hradec Králové je největším centrem dojížděky do škol.

Nejčastěji studující dojížděli do škol do krajského města Hradec Králové, okresních měst (Jičín, Náchod, Trutnov) a dalších středně velkých měst v kraji (Nový Bydžov, Hořice, Dobruška). V těchto městech bylo kladné saldo dojížděky a vyjížděky v kraji nejvyšší.

Cesta do školy v rámci obce trvá v průměru v kraji 14 minut.

Čas strávený na cestě do školy závisí na vzdálenosti místa obvyklého bydliště od školy. Proto při dojížděce/docházce do školy v rámci obce 70 % studentů tráví na cestě do školy jen maximálně 14 minut. Rozdíly mezi dalšími typy vyjížděky a rozdíly mezi pohlavími naznačuje graf 5.7.

5.3. Úhrnná bilance dojížděky do zaměstnání a do škol

Saldo dojížděky celkem bylo záporné a patřilo mezi kraji k nejnižším...

Ze zjištěných hodnot při sčítání 2011 počet vyjíždějících osob celkem (do zaměstnání a škol) převyšoval počet dojíždějících, saldo dojížděky v Královéhradeckém kraji bylo záporné - 5,6 tisíc osob. Z krajů jen Hl. město Praha mělo kladné saldo dojížděky, náš kraj měl druhé nejnižší záporné saldo ze všech krajů (po kraji Jihomoravském). Záporných hodnot nabyla v kraji jak bilance dojížděky do zaměstnání, tak do škol viz tab. 5.3.1. Mezi kraji to byla druhá nejnižší záporná bilance u obou typů dojížděky, přičemž u dojížděky do zaměstnání mělo kladnou bilanci jen Hl. město Praha, u dojížděky do škol ještě kraj Jihomoravský a Plzeňský. Z okresů měl aktivní bilanci jen okres Hradec Králové, a to jak celkem, tak u obou typů dojížděky.

Tab. 5.3.1 Počet vyjíždějících, dojíždějících a saldo dojížděky podle okresů

	Vyjíždějící z obce			Dojíždějící do obce			Saldo dojížděky		
	do zaměstnání	do škol	celkem	do zaměstnání	do škol	celkem	do zaměstnání	do škol	celkem
Kraj celkem	58 422	25 109	83 531	55 459	22 467	77 926	-2 963	-2 642	-5 605
v tom okresy:									
Hradec Králové	15 600	6 605	22 205	19 165	11 209	30 374	3 565	4 604	8 169
Jičín	9 467	3 938	13 405	7 286	2 871	10 157	-2 181	-1 067	-3 248
Náchod	12 133	5 437	17 570	10 217	3 260	13 477	-1 916	-2 177	-4 093
Rychnov n. Kněžn	10 335	4 119	14 454	8 687	2 246	10 933	-1 648	-1 873	-3 521
Trutnov	10 887	5 010	15 897	10 104	2 881	12 985	-783	-2 129	-2 912

...nejvíc osob vyjíždělo do Hl. města Prahy a sousedních krajů...

Z pohledu mezikrajské vyjížděky do zaměstnání a do škol vyjíždělo z Královéhradeckého kraje do jiných krajů celkem 19,4 tisíce osob, z nich více než polovina (53,4 %) do zaměstnání. Vyjížděka z našeho kraje směřovala nejčastěji, vedle Hl. města Prahy (kde je vliv vyjížděky na vysoké školy do hl. města), především do sousedních krajů. Více než čtvrtina z úhrnu vyjížděla do Pardubického kraje, sedmina do Středočeského a necelá desetina do kraje Libereckého. Ve struktuře vyjíždějících, u výše uvedených krajů, převládla mírně vyjížděka do zaměstnání nad vyjížděkou do škol. Pouze do Středočeského kraje směřovalo 80 % z celkového počtu vyjíždějících osob za prací.

...kladné saldo bilance mezikrajské vyjížděky patří k nejnižším mezi kraji...

Bilance mezikrajské vyjížděky byla pasivní (počty vyjíždějících byly nižší než počty dojíždějících) jen ve dvou krajích (Hl. město Praha a Jihomoravský kraj). Ostatní kraje měly bilanci kladnou, v Královéhradeckém kraji to představovalo o 4,2 tis. osob více z kraje vyjíždějících než dojíždějících. Mezi kraji to bylo druhé nejnižší kladné saldo vyjížděky po kraji Plzeňském. Královéhradecký kraj měl nejvyšší kladné saldo vyjížděky (podobně jako ostatní české kraje) s Hl. městem Praha, dále s Jihomoravským (1,4 tis. osob) a Středočeským krajem (1,2 tis. osob). Naopak dojížděka do našeho kraje převyšovala vyjížděku především z kraje Pardubického (2 tis. osob) a Libereckého (1 tis. osob).

Tab. 5.3.2 Obce s největším počtem vyjíždějících, dojíždějících a saldem dojížděky (řazeno podle dojížděky do zaměstnání)

Obec	Vyjíždějící z obce		Obec	Dojíždějící do obce		Obec	Saldo dojížděky	
	do zaměstnání	do škol		do zaměstnání	do škol		do zaměstnání	do škol
Hradec Králové	3 927	1 982	Hradec Králové	14 509	9 319	Hradec Králové	10 582	7 337
Trutnov	1 464	882	Jičín	3 271	985	Jičín	2 162	103
Náchod	1 413	710	Trutnov	2 914	1 104	Trutnov	1 450	222
Jaroměř	1 154	423	Náchod	2 666	1 056	Náchod	1 253	346
Jičín	1 109	583	Rychnov n. Kn.	2 066	642	Vrchlabí	1 147	-167
Nové Město n/Met	1 067	485	Vrchlabí	1 872	273	Rychnov n. Kn.	1 019	219
Rychnov n. Kn.	1 047	423	Jaroměř	1 172	427	Špindlerův Mlýn	443	-47
Nová Paka	898	358	Nové Město n/Met	1 015	516	Janské Lázně	259	-9

...pouze okres Hradec Králové měl aktivní bilanci meziokresní dojížděky za prací se všemi okresy našeho kraje, nejvyšší s okresy Rychnov nad Kněžnou a Náchod...

Aktivní bilanci meziokresní dojížděky do zaměstnání se všemi okresy v rámci kraje měl jen okres Hradec Králové. Nejvyšší aktivní saldo dojížděky měl s okresy Rychnov nad Kněžnou a Náchod, kde počet dojíždějících osob do zaměstnání převyšoval vyjíždějící o více než tisíc osob z každého z okresů. Meziokresní dojížděka do zaměstnání v rámci Královéhradeckého kraje probíhala v úhrnu nejintenzivněji na území okresu Hradec Králové, kam dojížděla polovina z celkového počtu dojíždějících za prací a do škol. Do okresu Hradec Králové dojíždělo nejvíc osob z okresu Náchod a Rychnov nad Kněžnou (1,7 resp. 1,5 tis. osob), což tvořilo téměř 70 % veškeré dojížděky tohoto okresu v rámci kraje. Mezi zbývajícími okresy byly zjištěny dva významné protisměrné proudy mezi okresy Trutnov a Náchod, Náchod a Rychnov nad Kněžnou. Proud na Trutnovsko byl o třetinu silnější než obráceným směrem na Náchodsko. Proud mezi okresem Náchod a Rychnov nad Kněžnou byly, co se týče síly, srovnatelné.

***...mezi okresy
sousedních krajů byl
nejintenzivnější pohyb
za prací mezi okresy
Hradec Králové a
Pardubice.***

Meziokresní vyjížďka v rámci našeho kraje tvořila jednu šestinu z celkové meziokresní vyjížďky do zaměstnání, zbytek vyjížděl za prací do okresů mimo náš kraj. Velmi intenzivní pohyb za prací probíhal mezi sousedními okresy Hradcem Králové a Pardubicemi, proudy byly obousměrné, s aktivním saldem dojížďky v okrese Hradec Králové (1 tisíc osob). Další významné obousměrné proudy byly mezi okresy Semily–Trutnov, Ústí nad Orlicí–Rychnov nad Kněžnou a Semily, s aktivním saldem dojížďky v okresech našeho kraje. Další silný vyjížďkový proud do zaměstnání směřoval z okresu Jičín do okresu Mladá Boleslav, pasivní saldo v okrese Jičín činilo více než 1 tisíc osob.

Největší centra dojížďky do zaměstnání a do škol v Královéhradeckém kraji znázorňuje tabulka 5.3.2.